

iz prošlosti

ŠTEDNJA

Kod nas je štednja u bankama imala promenljive rezultate. U pojedinim godinama pre, a i posle Drugog svetskog rata, u zavisnosti od raznih političkih i ekonomskih prilika, skoro da nije ni postojala. To je posebno bilo karakteristično u poslednjoj deceniji prošlog veka.

Svih ovih godina Udruženje banaka je podržavalo poslovnu politiku banaka i aktivno učestvovala u kreiranju uslova štednje. Danas se banke utrkuju u maštovitim reklamama za povećanje štednje ali retko nude program obrazovanja i vaspitanja za štednju, pre svega namenjenu mladima. Interesantno je zato pogledati kako su banke pre osamdeset i više godina osmišljavale ove akcije.

Nedeljnik Privredni pregled objavio je tekst o Poštanskoj štedionici koja ostavlja svake godine jedan od 100 svog čistog prihoda Ministarstvu prosvete. U 1925. godini određeno je da se 4 petine tog prihoda upotrebi kao nagrada odličnim i marljivim učenicima i učenicama na svršetku osnovne škole, i to u uložnim knjižicama od po 100 dinara koje će biti vinkulisane za iznos od 100 dinara do punoletstva. "Jedna petina ovog prihoda upotrebiće se na predavanja o Poštanskoj štedionici i razumnoj štednji. Štampaće se i otkupljivati za narod popularne knjige čija je sadržina udešena za poučavanje i vaspitavanje o štednji i pravilnom vođenju ekonomije u poslu i životu."

I Beogradska Trgovinska banka je još pre Prvog svetskog rata uvela kult štednje kod dece. Davala je metalne kasice u koje bi deca stavljala roditeljske i druge poklone u novcu ali iz kojih ih sama nisu mogla vaditi nego samo u banci gde je stajao ključ. To je nastavila i posle rata.

“Ko hoće da štedi dobija na poslugu besplatno domaću štedionicu - kasicu u koju ostavlja sve uštedevine. Zlato i srebro spušta se u gornji otvor, pa se pritisne dugme a novčanica pošto se uvije umeće se sa strane.” Kada se kasica nakupi ulagač je donosi u banku i iznos se potom upisuje u uložnu knjižicu. U svakoj uložnoj knjižici mora se označiti i kamatna stopa koja ni u kom slučaju ne može biti manja od 5%.

“Roditelji na taj način najlakše osiguravaju miraz svojoj ženskoj a kapital muškoj deci, i živim primerom decu vaspitaju na štednju, jer štednja je najveća vrлина i glavni uslov za bogaćenje.”

U porodici kao i u državi n a j b o l j i izvor za bogatstvo leži u štedljivosti p o r u č u j e Beogradska Trgovinska banka u 1928. godini i upućuje kralju Aleksandru Karađorđeviću ovakvu molbu:

“Vaše Veličanstvo,

Nesumnjivo je da je naš narod uistini pokazao i dokazao da obiluje vrlinama i lepim odlikama. Ali je isto tako nesumljivo i to, da našem narodu nedostaje vrлина primerene, pametne štednje. Naš narod još

Kralj Aleksandar Karađorđević

se nije naučio razumno da štedi i pametno da troši. Dužnost nam nalaže da mu i tu vrlinu razvijemo jer štednja doprinosi ličnom zadovoljstvu i društvenom blagostanju.

Rukovođeni tom idejom mi se usuđujemo najpokornije zamoliti Vaše Veličanstvo da našeg budućeg Kralja, Njegovo Visočanstvo Prestolonaslednika Petra, još kao malog dečka, u Vašem Uzvišenom Roditeljskom Domu, vaspitavate i odnegujete i u tom pravcu kako bi

svojim primerom štednje pokazao put svima ka ostvarenju i postizanju te vrline kod naroda.

Prestolonaslednik Petar

A kako je štedljivost i u osnovi praktična i najbolje se može naučiti faktima i činjenicama, mi se usuđujemo zamoliti Vaše Veličanstvo da odobri da možemo N j e g o v u

Visočanstvu Prestolonasledniku Petru podariti kasicu domaće štednje i uložnu knjižicu Beogradske Trgovačke banke, u cilju ostvarenja te ideje.”

Svetlana Pantelić

(Iz monografije Udruženja banaka Srbije: “Zajednička kuća svih banaka”)